

Prezydent Janukowycz określa wizję bezpieczeństwa Ukrainy

Natalia Orłowska-Chyż

8 czerwca opublikowano dekrety prezydenta Wiktora Janukowycza zatwierdzające nową Strategię bezpieczeństwa narodowego „Ukraina w świecie, który się zmienia” oraz Doktrynę wojskową. Zastąpiły one dokumenty przyjęte jeszcze za czasów Leonida Kuczmy (Doktryna wojskowa z 2004 roku) oraz Wiktora Juszczenki (Strategia bezpieczeństwa narodowego z 2007 roku), które po ogłoszeniu w roku 2010 przez prezydenta Janukowycza rezygnacji z dążenia do członkostwa w NATO oraz przyjęciu zasady pozablokowości zdezaktualizowały się.

Za najważniejsze zagrożenia bezpieczeństwa państwa w Strategii bezpieczeństwa narodowego uznano m.in. wzrost rywalizacji między mocarstwami i kryzys międzynarodowego systemu bezpieczeństwa, istnienie quasi-państw na terytoriach suwerennych państw i precedensy uznania ich suwerenności, wzrost rywalizacji o dostęp do surowców naturalnych oraz kontrolę nad szlakami ich dostaw. W wymiarze regionalnym za główne zagrożenia uznano aktywizację procesów tworzenia stref wpływów, groźby prewencyjnego użycia sił zbrojnych i wzrost militaryzacji regionu. Za czynniki bezpośrednio zagrażające bezpieczeństwu Ukrainy uznano nieuregulowany konflikt w Naddniestrzu, kwestię podziału Morza Czarnego i Azowskiego oraz Cieśniny Kerczeńskiej, a także brak demarkacji granicy państwowej z Rosją, Białorusią i Mołdawią oraz nieuregulowane kwestie związane z warunkami stacjonowania Floty Czarnomorskiej. Doktryna wojskowa ma charakter obronny, nie wskazuje żadnego z państw jako przeciwnika militarnego. Lokalną lub regionalną wojnę przeciw Ukrainie uznano w perspektywie średnioterminowej za mało prawdopodobną.

Komentarz

- Nie należy oczekiwać, aby Strategia bezpieczeństwa narodowego i Doktryna wojskowa doprowadziły do zmiany polityki bezpieczeństwa i zagranicznej Ukrainy. Korekta tej polityki nastąpiła jeszcze w 2010 roku, gdy prezydent Janukowycz ogłosił rezygnację z dążenia do członkostwa z NATO oraz przyjęcie zasady pozablokowości. To, że dopiero teraz przyjęto nowe dokumenty sankcjonujące te zmiany, świadczy, że polityka bezpieczeństwa ma dla władz ukraińskich znaczenie drugorzędne. Ogólnikowe deklaracje o kompleksowej reformie sektora bezpieczeństwa czy reformie sił zbrojnych powtarzają zapisy wcześniejszych dokumentów, które dotychczas nie zostały zrealizowane.

- Przyjęcie dokumentów w tym momencie należy odczytywać jako przedwyborczy manifest polityczny władz ukraińskich w sferze bezpieczeństwa. Ich celem jest podkreślenie roli prezydenta w kształtowaniu polityki bezpieczeństwa.
- Dokumenty świadczą o inercji polityki bezpieczeństwa Ukrainy. Rezygnacji z dążenia do członkostwa w NATO nie zastąpiono pozytywnym programem w sferze bezpieczeństwa, zasada pozablokowości oraz samowystarczalności obronnej pozostają hasłami, za którymi dotychczas nie poszły działania, zwłaszcza w sferze wzmocnienia potencjału militarnego ukraińskiej armii i radykalnego wzrostu nakładów na obronę narodową.